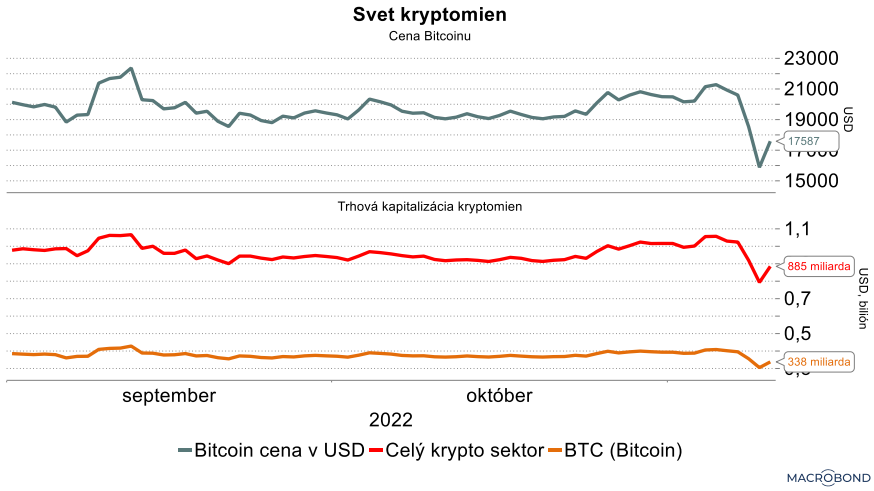
BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2022| ČÍSLO 45

PREPAD NA TRHU S KRYPTOMENAMI

Kryptomenový trh sa momentálne ocitol vo voľnom páde. Hodnota kryptomeny bitcoin, ktorá ma najväčšiu trhovú kapitalizáciu a je vnímaná ako benchmark celého kryptomenového trhu sa od 6.11. prepadla už o 20% na 16 700 USD, čo predstavuje zatiaľ najnižšiu úroveň v roku 2022.

Veľký prepad bol spôsobený správou týkajúcej sa piatej najväčšej kryptomenovej burzy FTX. Burza mala podľa správ problém s likviditou, ktoré sa nakoniec pretavili do problémy so solventnosťou. Špekulácie o finančných problémoch burzy vyústili do výpredajov a užívatelia v priebehu troch dní uskutočnili výbery z účtov FTX v objeme 6 miliárd USD. Takéto výpredaje poslali do voľného pádu aj token FTT, ktorý zastrešuje burza FTX. Token FTT v priebehu štyroch dní odpísal 90% svojej hodnoty a s najväčšou pravdepodobnosťou skončí podobne ako kryptomenový projekt Terra-Luna, ktorý skrachoval v máji tohto roka. Burza FTX pozastavila výbery zo svojich účtov, nakoľko čelila absolútnej likvidácii. Riaditeľ aktuálne najväčšej kryptomenovej burzy Binance - Changpeng Zhao sa vyjadril, že ak FTX nedokáže vyriešiť krízu likviditu, bude nutný predať celú pozíciu tokenov FTT, ktorú Binance vlastní. Burza Binance podpísala nezáväznú dohodu o odkúpení FTX a pokrytí medzery likvidity. Podľa najnovších vyjadrení však Binance nepristúpi k akvizícii FTX a teda ponechá burzu na pokraji kolapsu. Krach FTX potvrdzuje, že investovanie do kryptomien je vysoko rizikové a môže viesť k absolútnym stratám na strane investorov. Počas vrcholu v novembri 2021 mal celý trh kapitalizáciu 3 bilióny USD, pričom iba Bitcoin dosahoval kapitalizáciu 1,250 biliónov USD. Dnes je celý trh o 70% nižšie, pričom niektoré miliardové tituly odpísali aj viac ako 90% svojej hodnoty, prípadne sa dostali do úplného krachu. V prípade FTX išlo o strategickú chybu, keď neprispôsobili svoje podnikanie cyklickému vývoju trhu. Počas obdobia prosperity kryptomenového trhu FTX míňala značnú časť svojich zdrojov na marketing, keď kupovali práva na názvy viacerých športových hál v USA na niekoľko rokov a nevytvárali si dostatočné rezervy. Krach tejto burzy je neprospešný aj pre ostatné kryptomenové burzy. Medzi investormi môže vzniknúť nedôvera, ktorá povedie k odchodu používateľov aj ostatných búrz, čo ešte viac zníži kredibilitu tohto špecifického trhu. (zl)

V tomto čísle:

→ *Vývoj inflácie v Číne, USA a Nemecku*

→ *Kryptomeny padajú kvôli problémom burzy FTX*

→ *PMI vo výstavbe v Eurozóne klesá šiesty mesiac v rade*

→ *Dopyt po zlate sa vracia na predcovidovú úroveň*

→ *Aká je životná úroveň Slovákov ?*

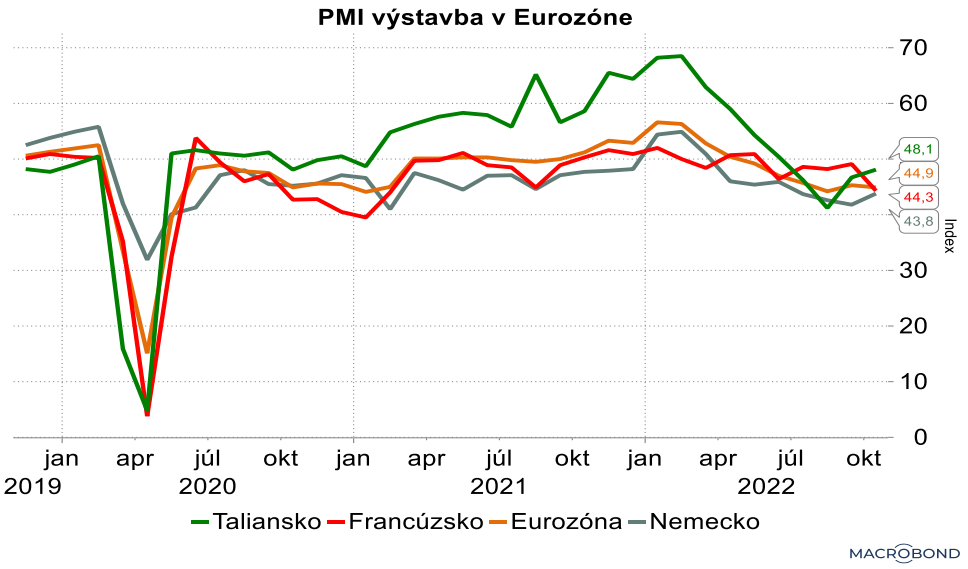
→ *Spotreba plynu na Slovensku je nižšia*

→ *Turecká ekonomika v ťažkostiach*

→ *REALITY*

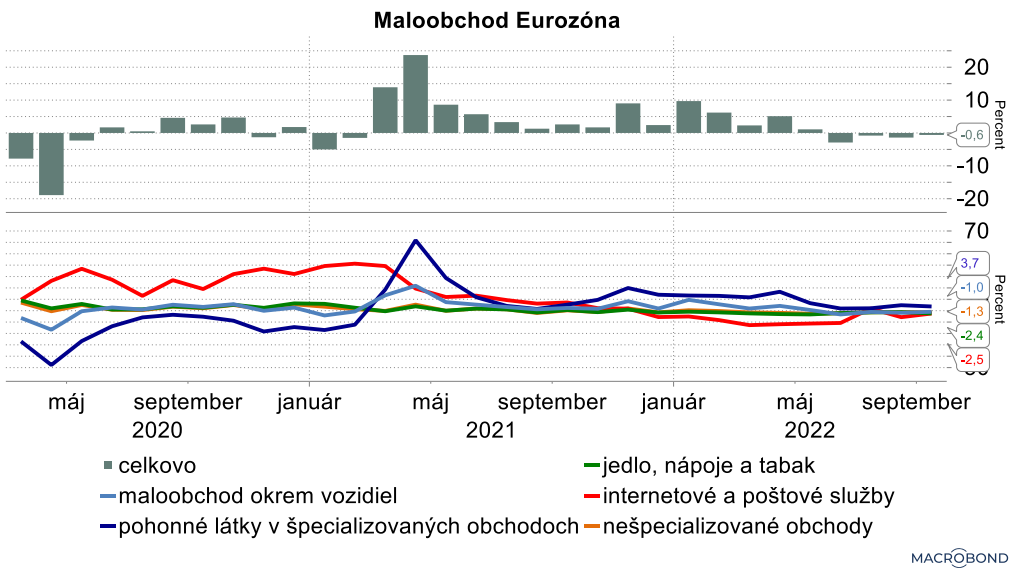
Eurozóna index nákupných manažérov vo výstavbe

Index nákupných manažérov v sektore stavebníctva od agentúry S&P Global poukazuje na úroveň aktivity v stavebnom priemysle. Je koncipovaný na základe dotazníka pre manažérov vo viac ako 650 podkladových firmách, ktoré pôsobia v stavebnom priemysle. Index meria celkovú aktivitu v priemysle, pričom úrovne nad 50 bodov hovoria o raste odvetvia a úrovne pod 50 o jeho poklese. Do celkovej aktivity sektoru výstavby patrí výstavba bytov, komerčných priestorov a inžinierskych stavieb. Najnovšie dáta za Eurozónu nám signalizujú už šiesty pokles v rade, keď výsledok indexu za október 2022 dosiahol úrovne 44,9 bodov a klesol zo septembrových 45,3. Pokles bol vedený najmä Nemeckom, ktoré dosiahlo 43,8 bodov a Francúzskom s 44,3 bodmi. Najvyšší pokles si pripísala výstavba bytov, ktorá klesala najviac od mája 2020, kedy sa stavebníctvo ozdravilo z prepadu spôsobeného pandémiou. Výstavba klesá na jednej strane z oslabeného dopytu, keď klesajú ukazovatele spotrebiteľského sentimentu. Keď klesá úroveň spotrebiteľskej dôvery a nové objednávky prijímané stavebnými spoločnosťami v eurozóne klesali siedmy mesiac za sebou. Na druhej strane je ponuka ohrozovaná rastúcou infláciou, ktorá zvyšuje ceny vstupov do výroby v stavebníctve a vysoké ceny stavebného materiálu, taktiež spomaľujú úroveň výstavby. Ceny stavebných materiálov v Nemecku v treťom kvartáli 2022 rástli medziročne o 16,5%. Celkovú aktivitu v stavebnom priemysle budú ovplyvňovať aj naďalej stúpajúce úrokové sadzby. Tie budú predražovať financovanie výstavby na strane developerov, a taktiež zhoršovať kúpyschopnosť na strane kupujúcich z dôvodu drahšieho zadlžovania sa. Preto je možné predpokladať, že pokles ponuky a dopytu vo výstavbe bude tlačiť ceny nehnuteľností nadol. (zl)

Maloobchodné tržby v Eurozóne

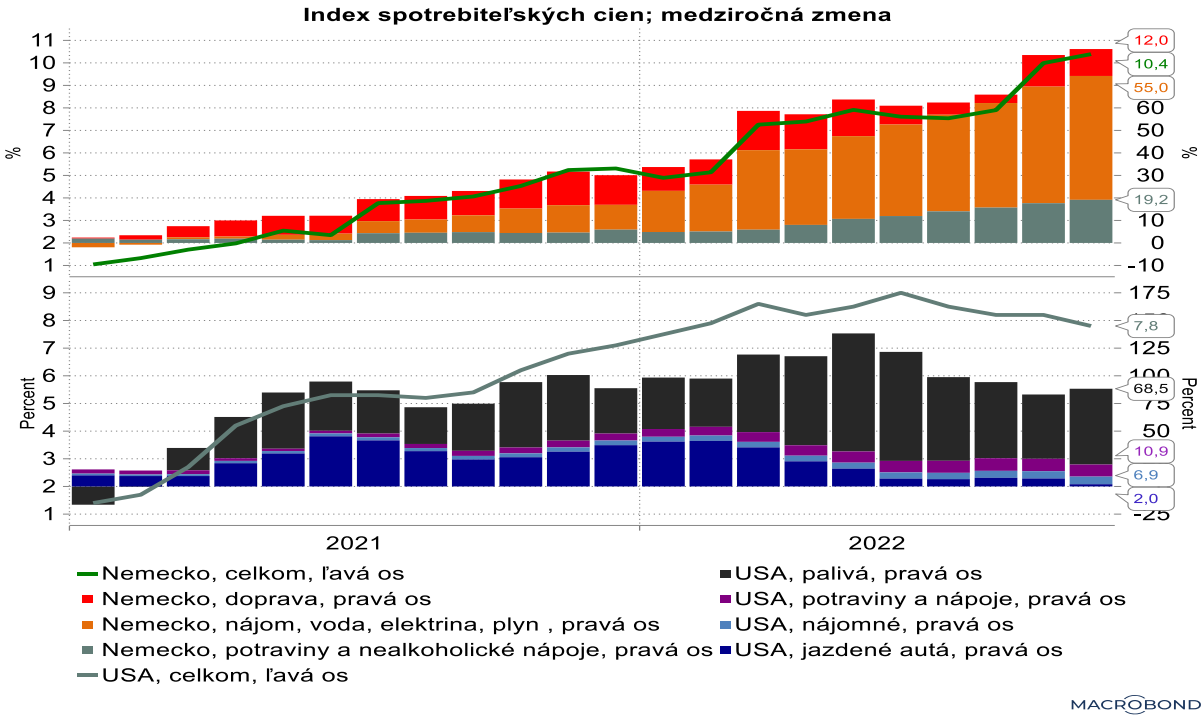
Aktuálne dáta o maloobchodných tržbách v eurozóne sú naďalej v záporných číslach. V septembri 2022 sa medziročne objemy maloobchodných tržieb v stálych cenách znížili o 0,6% pričom tento ukazovateľ klesol už piaty mesiac za sebou. Tržby za potraviny, nápoje a tabak klesali medziročne poklesli o 2,4%, tržby internetových služieb o 2,5% a v nešpecializovaných obchodoch o 1,3%. Naopak tržby ťahali nahor najmä pohonné látky, ktorých tržby rástli o 3,7% medziročne. Tie pokračujú v raste najmä kvôli predchádzajúcim rastom, spôsobeným znovuotvorením ekonomík po období pandémie. Tržby za pohonné látky v apríli 2021 vzrástli o 60% a rastúci trend si zachovali dodnes. Pozitív-

ny vývoj týchto tržieb sa dá vysvetliť zvýšeným záujmom zo strany spotrebiteľov o donáškové služby, ktoré sa využívali najmä počas pandémie. To zvyšuje celkový dopyt po pohonných látkach a tržby rastú. Čo sa týka jednotlivých štátov EA, tak najväčšie poklesy zaznamenali v Írsku (-6,8%), Dánsku (-6,3%) a Estónsku (5,9%). Najväčšie rasty boli zaznamenané v Slovinsku (23,9%), Poľsku (8,4%) a na Malte (7,4%). Dlhodobejšie klesajúca úroveň tržieb v maloobchode nám naznačuje zníženie spotreby na strane spotrebiteľov, čo môže byť jeden z indikátorov nadchádzajúcej recesie. Kvôli vysokej inflácii, a zároveň rastúcim sadzbám míňajú obyvatelia menej už aj na statky krátkodobej spotreby ako sú napríklad potraviny. (zl)

Inflácia v USA prekvapila, v Nemecku žiaľ nie

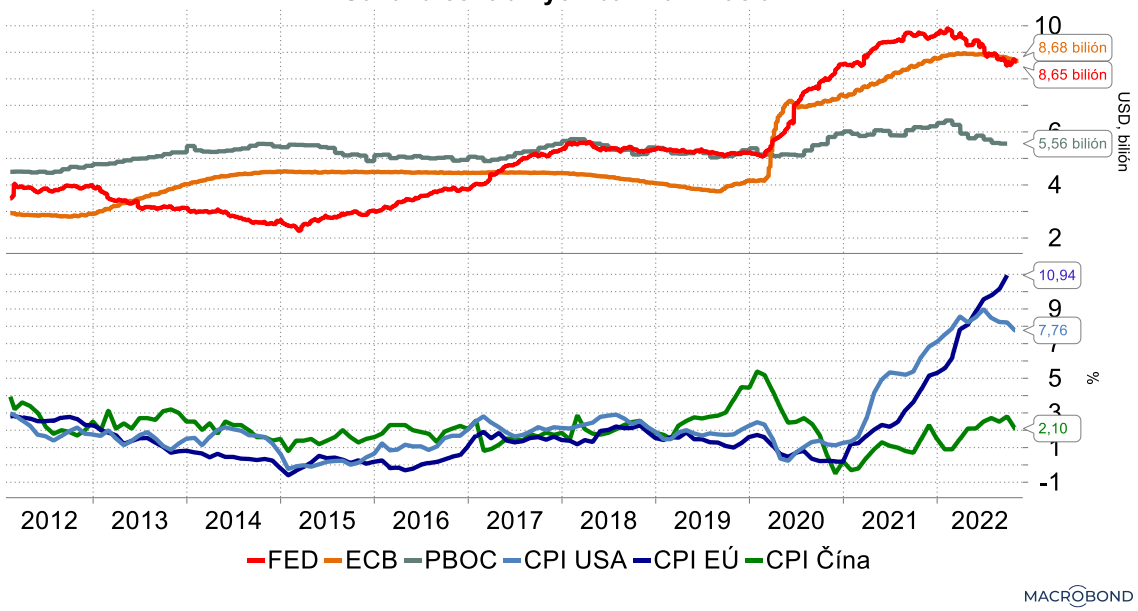
Októbrový index spotrebiteľských cien v Spojených štátoch prekvapil svojim výsledkom, keď spomalil svoj rast viac, ako trhy očakávali. Ekonomika skončila s rastom cien na úrovni 7,7% a jadrová inflácia takisto spomalila viac ako sa očakávalo, a to na 6,3%. Spomaleniu rastu prispel hlavne pokles cien benzínu a elektriny. Svoj rast spomalila aj cena potravín či jazdených áut a zdravotnej starostlivosti. Na druhej strane rast inflácie podporil rast cien nájomného, ktoré predstavuje jednu z najväčších položiek spotrebiteľského koša. Pozitívnejší výsledok ako bol očakávaný sa kladne odrazil aj na trhoch, ktoré si pripisovali plusové body. Dobrú náladu na trhoch podporuje hlavne predpoklad, že by FED nemusel v ďalšom období tak výrazne navyšovať úrokovú sadzbu. Takéto očakávanie je ale asi príliš optimistické a monetárna politika Spojených štátov bude ďalej pokračovať v reštrikcii. Oči má totiž upriamené hlavne na trh práce, ktorý je potrebné výraznejšie ochladiť, aby dopyt po pracovnej sile a následný rast miezd nenapomáhal rastu inflácie. Rovnako čísla jadrovej inflácie sú stále vysoké, čo takisto naznačuje potrebu ďalšieho uťahovania ekonomiky. Otázne ostáva, či je americká ekonomika dosť silná na to, aby toto obdobie prekonala alebo sa prepadne do recesie. Pri výsledkoch nemeckej ekonomiky sa optimizmus vytráca, keďže Nemecký index spotrebiteľských cien naplnil očakávania trhu a vzrástol medziročne o 10,4%. Inflácia tak atakuje najvyššie úrovne vôbec od vzniku spolkovej republiky. Dôvodom sú predovšetkým naďalej neustále sa navyšujúce náklady na energie, problémy s dodávateľskými reťazcami a situácii nepomáha ani oslabené euro, vzhľadom na to, že značný zdroj tejto inflácie je práve v importoch. V raste pokračovali aj ceny potravín či nákladov na bývanie. Jadrová inflácia takisto razantne poskočila, na 4,6%, čo naznačuje, že sa inflácia môže začať reálnejšie zakoreňovať do ekonomiky a po odznení tlakov na ponuku, ktoré ženú ceny nahor teraz, inflácia neklesne. Takýto výsledok najväčšej ekonomiky Eurozóny by mohol pritlačiť na razantnejšie ďalšie navýšenie základnej úrokovej sadzby, jednak z dôvodu utlmenia rastu inflácie naprieč celou Eurozónou a s tým spojeným posilnením eura. (jh)

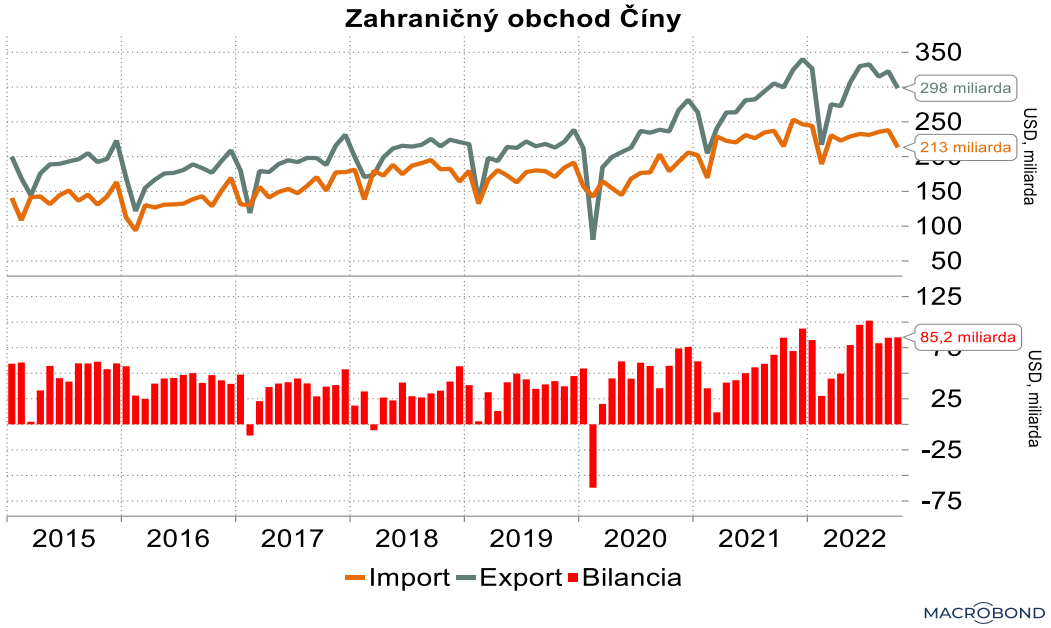
Prečo má Čína infláciu 2% ?

Medziročná úroveň cenovej inflácie v Číne za október dosiahla úrovne 2,1%. Cenová hladina sa znížila z úrovne 2,8% a prekonala aj očakávania, keď sa prognózovalo s 2,4%-nou hladinou. Úroveň inflácie v Číne je v porovnaní s hodnotami USA (8,2%) a Európskej únie (10,9%) na nízkych úrovniach a nedosahuje ani úrovne 3%, čo je inflačné cielenie Čínskej ľudovej banky. Jedným z dôvodov nízkej čínskej inflácie bol rozdielny prístup pri riadení monetárnej politiky počas roka 2020, keď bola svetová ekonomika zasiahnutá pandémiou. Vláda USA počas pandemického obdobia uvoľnila do ekonomiky cez 5 biliónov USD, ktoré smerovali do zdravotníctva, a najmä na pomoc domácnostiam a podnikom, ktoré boli pandémiou zasiahnuté. Táto suma predstavuje 21% z HDP Spojených štátov a výrazne prispela k vysokému vládnemu deficitu, ktorý bol za rok 2020 v mínuse 14,9% HDP a deficit sa prehĺbil aj v roku 2021 na 16,7% HDP. Podobný, ale nie až tak výrazný stimul sa uskutočnil aj na úrovni EÚ, keď fiškálne stimuly na pandemickú pomoc spolu dosiahli 2,36 bilióna EUR a rozpočtový deficit sa v roku 2020 prehĺbil na 6,8% HDP pričom v roku 2021 sa znížil na 4,7% HDP. Čína postupovala pri fiškálnych stimuloch oveľa opatrnejšie a celkový stimul čínskej vlády predstavoval 750 miliárd USD, čo predstavuje zhruba 4,5% HDP a deficit štátneho rozpočtu dosiahol 3,7% HDP, čo sú výrazne nižšie hodnoty oproti USA a EÚ. Vysoké vládne stimuly spôsobili tlak na cenovú hladinu, ktorá pri oživení ekonomík po pandémii začala v USA a EÚ stúpať. Dôvodom pre nízku cenovú hladinu v Číne je aj rozdiel v spotrebiteľskom koši, ktorý vstupuje do výpočtu CPI. V spotrebiteľskom koši USA a EÚ majú najväčšie váhy najmä odbory, ktoré sa týkajú cien bývania, energií, plynu a dopravy (42,4% v USA a 32,5% v EÚ). Tieto statky sú viac náchylné na globálne rastúce ceny energetických komodít a kvôli vyššej váhe poháňajú inflačnú špirálu. Čína je štát, ktorého väčšina obyvateľstva tvorí stredná trieda a najväčší ekonomický význam v spotrebe domácností tvoria potraviny, ktorých váha v CPI koši je 29%. Okrem nižších monetárnych stimulov a rozdielov v spotrebnom koši, je za nízkou úrovňou inflácie aj nízky domáci dopyt, z dôvodu politiky nulovej nákazy ochorením covid-19. Znížený dopyt je možné sledovať pri maloobchodných tržbách, ktoré medziročne výrazne klesali najmä v apríli (-11,1%) a máji (-6,7%) a aktuálne septembrové hodnoty ukazujú na rast o 2,5%. Čína dokázala zabezpečiť dostatočnú domácu ponuku obilnín a energií, vďaka čomu nebola veľmi zasiahnutá rastúcimi cenami v dôsledku vojny na Ukrajine. Dôležitým faktorom, ktorý aktuálne najviac prispieva k rýchlemu rastu inflácie najmä v Európe je energetická kríza. V Európe sa elektrická energia vyrába najmä zo zemného plynu, ropy a jadra. Cena týchto komodít počas krízy rástla a k tomu sa pridala aj znížená výroba počas letných mesiacov, čo v konečnom dôsledku poháňalo infláciu. Energetický mix Číny je značne odlišný a v porovnaní s EÚ lacnejší. Až 55% celkovej spotreby tvorí uhlie, 19% ropa a 9% zemný plyn. Kvôli vojnovému konfliktu na Ukrajine, Európa zakázala dovoz týchto energetických komodít, čo využila Čína na lacný nákup a na import z Ruska použila 50 miliárd USD od začiatku konfliktu. Tým si zabezpečila lacnú produkciu a stabilné ceny elektrickej energie. Udržiavanie cenovej stability naďalej ostáva hlavným cieľom centrálnej banky. Keďže je Čína centrom globálnej výroby a jedným z najdôležitejších exportérov, rastúce ceny výrobných faktorov zväčša absorbovali importéri. Vďaka tomu by inflácia v Číne naďalej nemala dosahovať podobné hodnoty ako v USA alebo EÚ. (zl)

Súvaha centrálnych bánk a inflácia

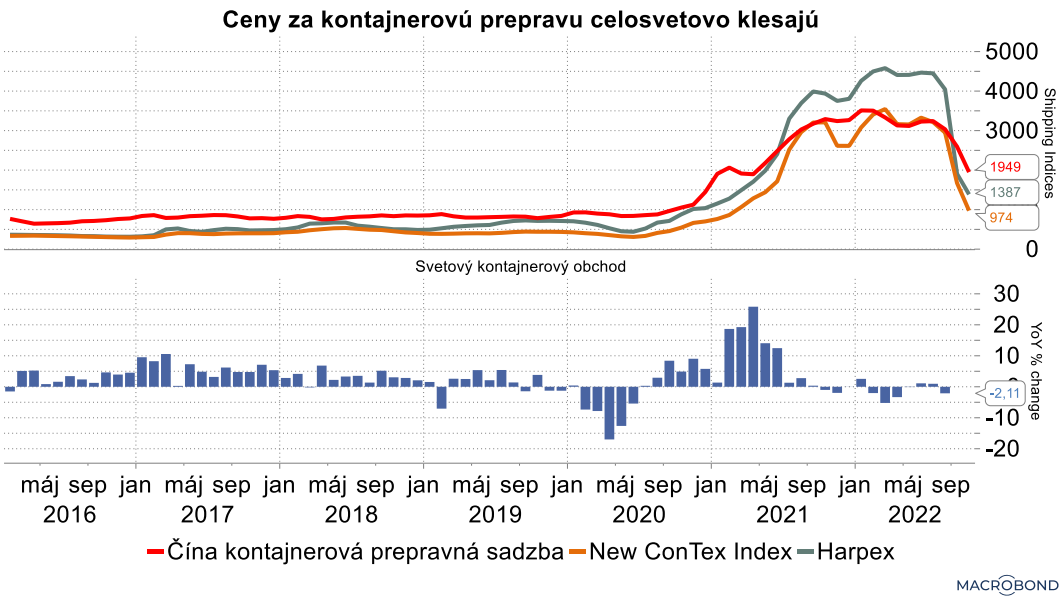

Zahraničný obchod Číny oslabuje

Za mesiac október Čína vykázala prebytok v zahraničnom obchode vo výške 85,15 miliardy USD, čím si iba mierne polepšila z úrovne 84,74 miliardy USD v septembri. Opäť však nedosiahla predpokladanú hodnotu vo výške 95,95 miliárd a bilancia sa teda ochladzuje najmä v dôsledku klesajúceho dopytu v Európe, kde vývoz klesol za mesiac o 6% a ešte viac v USA o 7,4%. Pritom v júli tohto roka sa čínskej ekonomike podarilo dosiahnuť najvyšší prebytok 101,44 miliárd USD, ale odvtedy striedavo klesá a rastie, pričom sa pohybovala okolo 80 miliárd. Export krajiny sa v októbri medziročne znížil o 0,3%, čo predstavuje výrazné zhoršenie z +5,7% rastu z predchádzajúceho obdobia. Rozdiel môže mať pôvod vo vysokej inflácii krajín, do ktorých Čína dováža a rastúce tlaky na náklady po celom svete. Import sa medziročne znížil rýchlejšie, konkrétne o 0,7% a klesol z 322 miliárd USD na 298. Pokles tkvie hlavne v oslabenej domácej produkcii a prepade na trhu s nehnuteľnosťami. V porovnaní s predchádzajúcim mesiacom vývoz aj dovoz nečakane klesli takmer o 25 miliárd, čím ide o súbežný pokles prvýkrát od mája 2020. Najväčšiu obchodovateľnú položku tvorili elektronické produkty, ktorých dovoz medziročne klesol o 7%. Výsledky predstavujú pre druhú najväčšiu svetovú ekonomiku hospodársku výzvu, keďže dopyt ostáva slabý, hrozí globálna recesia, či pretrvávajúci tlak na výrobný sektor ohrozujú akékoľvek ekonomické oživenie Číny. Čo sa týka zahraničného obchodu Číny s Ruskom, tak od vypuknutia agresie na Ukrajinu sa toto obchodné partnerstvo s výnimkou niektorých sektorov neoslabilo. Vývoz najmä elektroniky do Ruska pravidelne rastie či už v hodnotovom alebo objemovom vyjadrení spolu s importom ropy a plynu. Ich bilaterálny obchod za posledných deväť mesiacov vzrástol o 32,5% na 136 miliárd USD. (mvj)

Ceny za kontajnerovú dopravu celosvetovo klesajú

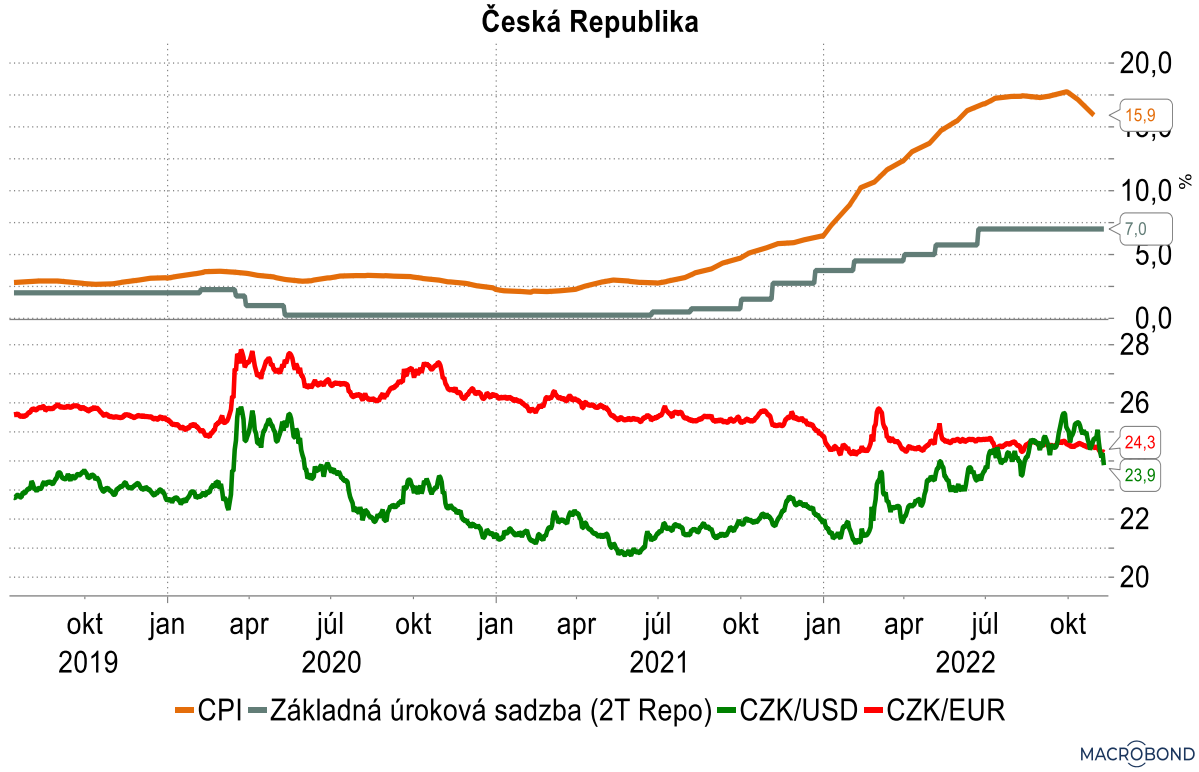

Prudký nárast cien za hlavne za námornú dopravu, ktorý bol spôsobený najmä pandémiou sa končí. V dôsledku kombinácie silného dopytu a prerušenia dodávateľského reťazca boli prepravné sadzby počas veľkej časti roku 2022 päť až osemkrát vyššie (a niekedy aj viac) ako ich predpandemická norma. Tento bezprecedentný nárast bol veľkým prispieva-

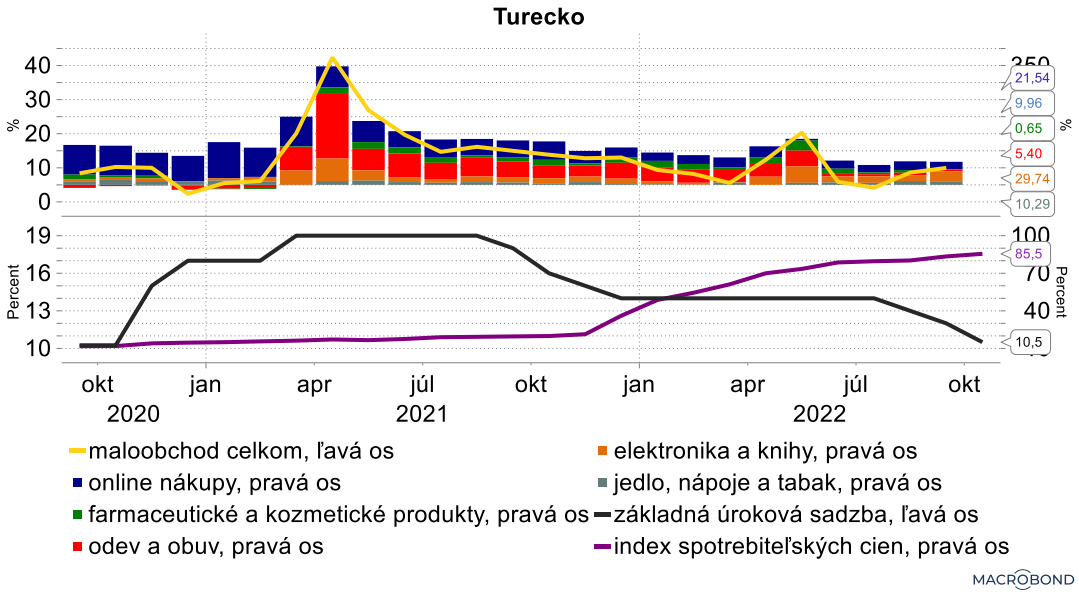
teľom ku globálnemu prudkému nárastu inflácie. V posledných mesiacoch sa prepravné sadzby rýchlo normalizujú (pokles v tomto roku o dve tretiny), keďže svetové centrálne banky sprísňujú menovú politiku, svetový obchod s kontajnermi je o niečo nižší ako pred rokom a v poslednom období stagnuje. Avšak ceny sú stále vyššie ako pred pandémiou. Napríklad prenájom veľkého kontajnera z Číny na konci októbra stál 9 000 USD. Oproti maximám na konci minulého roka, keď ceny boli na úrovni 18 000 USD je to pokles o polovicu. Ak to však porovnáme s pred covidovým obdobím na konci roku 2019 cena bola okolo 3 500 USD, čo znamená, že sme stále na trojnásobných cenách oproti predcovidovým. Ďalej odhadované náklady na prepravu 40-stopového kontajnera z Číny na západné pobrežie USA klesli od začiatku apríla o 84 % na 2 470 USD, podľa Freightos Baltic Index. Hoci je miera medziročne nižšia o 86 %, stále je o 80 % vyššia ako v októbri 2019, pred vypuknutím pandémie. Hlavnými faktormi aktuálneho poklesu sú pokles disponibilných príjmov v dôsledku inflácie a presun výdavkov z tovarov na služby. So znižujúcim dopytom sa preťažené prístavy začínajú uvoľňovať a sklady v EÚ a USA sa plnia. Spoločnosti vydávajú predikcie o poklese po kontajneroch v tomto roku o 2-4%. (mv)

Aký je stav českej ekonomiky?

Česká ekonomika ako jedna z mála v rámci EÚ medzikvartálne poklesla o 0,4% prvýkrát od Q1 2021 a ročný rast sa spomalil z 3,7% na 1,6%. Týmto ČNB uprednostňuje stabilné podmienky pre rast ekonomiky a po zasadnutí rady odhlasovali nezmenené úrokové sadzby už tretíkrát po sebe (7%). Od mája do septembra na obranu proti oslabovaniu koruny ČNB minula 25,5 mld. eur čo zodpovedá 15,9% celkových devízových rezerv. Svojimi intervenciami cieli na zámerné oslabenie koruny, aby sa nezvyšovala inflácia. Za posledný týždeň Česká koruna oproti americkému doláru mierne stúpa a momentálne je na hodnote 24,2 USD/CZK. Inflácia v septembri vyskočila na 30 ročné maximum 18% najmä kvôli stúpaniu nákladov na bývanie, rýchly cien energií a potravín. V záporných číslach sa aj napriek mesačnému zlepšeniu pohybuje obchodná bilancia, ktorá je naďalej v deficite 13,9 mld. CZK ako výsledok slabého dovozu. Stavebná produkcia krajiny sa vyvíja negatívne a už druhý mesiac po sebe index klesol na -0,4%. Nezamestnanosť majú najnižšiu v celej EÚ na úrovni 3,5% čím si ochladzujú prehriaty pracovný trh, kedy im počet voľných pracovných miest klesol prvýkrát od roku 2018 pod 300 tisíc. Priemerná hrubá mesačná mzda zatiaľ predstavuje 36 tisíc CZK (1490 eur). Pretrvávajúce napätie na trhu práce bude tlačiť na nárast miezd, ktoré však nebudú stačiť popri súčasnom raste inflácie, aj keď v októbri mierne poklesli spotrebiteľské ceny a úsporné vládne opatrenia spomaľujú rast nákladov na energie. (mvj)

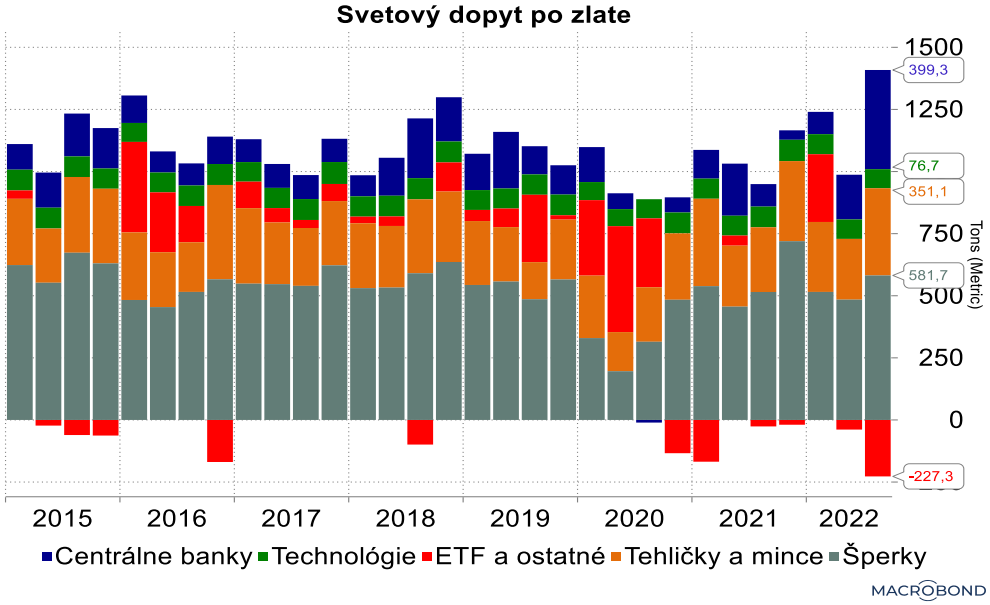

Turecká ekonomika v ťažkostiach?

Po priaznivom trende niekoľkých minulých mesiacov v ktorých nezamestnanosť v Turecku klesala, pravdepodobne aj v dôsledku prebiehajúcej hlavnej turistickej sezóny, sa v septembri jej hladina opäť jemne navýšila. Percentuálny podiel nezamestnaných tak dosiahol 10,1%. Takýto, v porovnaní s európskymi krajinami, vysoký podiel nezamestnanosti pritom krajina dosahuje hlavne kvôli slabej zamestnanosti pracovnej sily. V septembri dosahovala napríklad len 47,6%. No v Turecku je to v podstate stále jedna z najnižších hodnôt za posledné tri roky. Aj keď by sa teda tento výsledok teda mohol javiť ako naoko dobrý, nesmieme zabúdať, že sa deje na pozadí v septembri takmer 84% inflácie. Turecko, ktoré si dalo ako cieľ držať nízku hladinu úrokových sadzieb a podporiť tak produkciu a export však možno bude v blízkej dobre nútené zmeniť svoju taktiku, pretože zatiaľ podporuje stále len rast inflácie. Priemyselná produkcia už zjavne nevie držať krok s prudkým rastom cenovej hladiny a v posledných troch mesiacoch, teda od júla, výrazne klesá. Niet sa čomu čudovať, keď výrobné ceny výrobcov medziročne vzrástli v septembri o 140 až 150%, čo je jasne z pohľadu produkcie pre firmu dlhodobo neudržateľné. Výrazné zdražovanie produktov sa pomaly odráža aj na dopyte spotrebiteľov. Maloobchodné tržby v stálych cenách v septembri vzrástli o takmer 10%, čo je stále pomerne silný rast, no trend spotreby obyvateľstva vyzerá byť klesajúci. Poklesu najskôr zabránil opätovný pokles úrokovej sadzby, pretože vidíme, že od momentu kedy došlo k jej poklesu v júli, maloobchod jemne narástol. Keď sa ale pozrieme na tržby v jednotlivých kategóriách, vidíme, že ich objem klesá. Uvidíme, či nejaký z týchto indikátorov bude viesť k zmene monetárnej politiky v tomto štáte. (jh)

Dopyt po zlate sa vracia na predcovidovú úroveň

V treťom štvrťroku 2022 bol dopyt po zlate medziročne o 28% vyšší a dosahoval 1 181 ton. Medziročné zmeny indikujú návrat k predpandemickým hodnotám. Cena zlata klesla počas sledovaného obdobia o 8% najmä ako reakcia na silnejúci americký dolár a zvýšenie úrokových sadzieb FEDu. Z nižších cien profitoval hlavne dopyt po šperkoch, kedy spotreba zlatých šperkov v treťom kvartáli bola 523 ton, čím medziročne vzrástla o 10%. Veľkú časť glo-

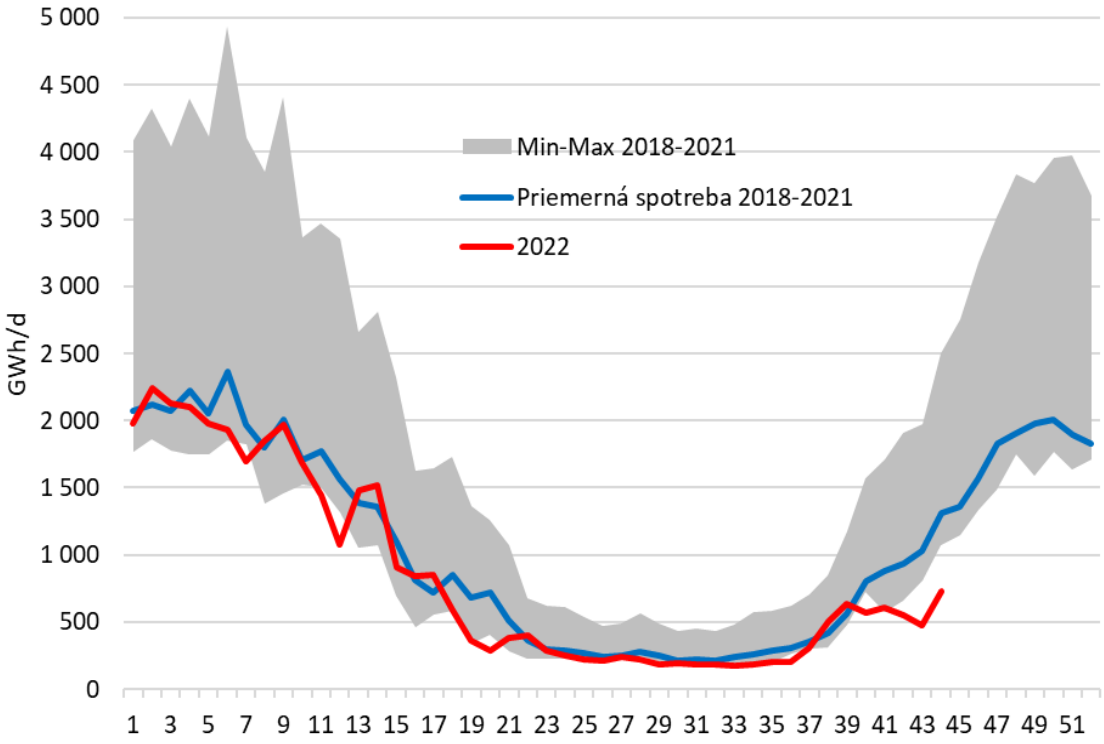
bálneho oživenia tvorila India, ktorej spotreba vzrástla o 17% a na Čínskom trhu striktná nulová politika Covid-19 ohrozuje dopyt, keďže zaznamenali len mierny 5% nárast na 163 ton. Investície do zlatých rezerv boli celkovo o 46% menšie, lenže niektorí investori kupovali zlato ako uchovávateľa hodnoty uprostred rastúcej inflácie a na druhú stranu investori ETF znižovali svoje držby vzhľadom na rastúce globálne úrokové sadzby. Investície do tehličiek a mincí mali najsilnejší Q3 od roku 2011 s dopytom 351 ton a 36% nárastom. Celková držba zlata ETF už piaty mesiac po sebe zaznamenáva úbytok, čím sa ku koncu septembra dostala na hodnotu 191 miliárd USD. Nákupy verejného sektoru v treťom štvrťroku dosiahli historický rekord takmer 400 ton v čom sú zahrnuté oficiálne nákupy centrálnych bánk a odhad neohlásených nákupov. Ide ôsmy po sebe idúci štvrťrok kladných čistých nákupov, čím sa zvýšil celkový medziročný objem na 673 ton. Najväčším vykazovaným kupcom zlata sa stalo Turecko, ktoré navýšilo svoje zlaté rezervy na 489 ton, čo predstavuje 29% ich celkových rezerv. Zlato používané v technológiách medziročne prudko kleslo vo všetkých odvetviach a dopyt v dominantnom elektronickom sektore medziročne klesol o 9% na 63 ton. Klesajúci trend zvýšil tlak na dodávateľský reťazec a sprísňovanie menovej politiky zhoršuje dôveru spotrebiteľov. (mvj)

Spotreba plynu v SR nižšia ako v minulých rokoch

Na Slovensku sa medziročne v októbri a začiatkom novembra spotrebovalo menej plynu ako minulé roky. Pod nižšiu medziročnú spotrebu plynu sa výraznou mierou podpísali už aj domácnosti a malé a stredné podniky, nielen veľký priemysel, ktorý musel znižovať alebo zastavovať produkciu z dôvodu vysokých cien plynu. Pokles okrem relatívne teplého počasia spôsobila zrejme aj snaha znižovať spotrebu. Priemerná teplota bola minulý mesiac takmer o 3 stupne vyššia ako v októbri 2021. Segment malých odberateľov v októbri spotreboval 1 115 gigawatthodín plynu, čo je o 33 % menej ako pred rokom. EÚ zásobníky sú naplnené na 95,3% a pokračuje sa v ich plnení. Nemecké a Francúzske sú naplnené takmer na 100%. Cena plynu sa však stále drží nad hranicou 100 Eur/MWh. Plynu na zimu je dostatok, ale stále zostáva kľúčové jeho šetrenie, pretože Európa zostáva stále zraniteľná kvôli externým rizikám, ako prerušenie plynovodov. Podľa SPP sa v októbri na Slovensku spotrebovalo o 10 % plynu menej, v porovnaní s ich odhadom a to aj pri zohľadnení nadpriemerne vysokých teplôt.

Na Slovensku bol schválený zákon o dotáciách, vďaka ktorému budú môcť všetky podniky bez rozdielu žiadať o kompenzácie vysokých cien energií. Ak firmy platili za elektrinu viac, ako 199 Eur a za plyn nad 99 Eur, tak štát im zadotuje 80 % nákladov nad touto hranicou. Vyplácané budú spätne augustové a septembrové faktúry. Parlament už schválil zvýšenie rozpočtu na tento rok o 1,5 miliardy eur, z čoho 900 miliónov má ísť práve podnikom. Aktuálne je cena elektriny aj plynu na burze pod cenovými stropmi. Ak zostane nižšia, tak dotácie by sa zrejme nevyplácali. Na spustenie schémy je však ešte potrebné schválenie od Európskej komisie. (mv)

Spotreba plynu na Slovensku, Zdroj: Bundesnetzagentur

Kto sú najväčší platitelia dane v roku 2021 v SR?

FinStat zverejnil rebríček najväčších platcov dane za uplynulý rok. Z vybranej vzorky 1000 podnikov, ktoré podali daňové priznanie sa ako na prvom mieste umiestnila U. S. Steel Košice, ktorá sa dostala zo straty 55,2 miliónov eur a s tržbami 3,5 miliardy eur vykázala za rok 2021 648,29 miliónový zisk. Stala sa najväčším platiteľom splatnej dane, kedy prispela do štátnej pokladnice sumou 152,7 miliónov eur. Firma eustream, ktorá z polovice patrí štátu pri 17% poklese tržieb a 23% prepade ziskov stále dokázala dosiahnuť druhý najvyšší zisk 276,7 miliónov eur a na daniach zaplatila 126 miliónov eur. Spoločnosť Slovnaft si významne polepšila a z minuloročnej straty 81,8 miliónov eur sa jej podarilo navýšiť svoje zisky na 252,7 mil. eur. V top 10 sa nachádzajú dve banky: Slovenská sporiteľňa, ktorá medziročne zvýšila svoje zisky o 109% na 239 miliónov eur a Tatrabanka navýšila svoje zisky o 42% na 151 miliónov eur. Volkswagen má najvyššie zaznamenané tržby spomedzi vzorky firiem v hodnote 9,5 miliárd eur. Celkovo vybrané firmy zaplatili štátu 2,25 mld. eur v splatnej dani, kde prvých 100 najväčších platiteľov má 43,6% podiel na celkovej splatnej dani za rok 2021. Odvetvie energia a ťažba a financie zhodne tvoria 13% podiel a automobilový priemysel, ktorý dominuje rebríčku v rámci tržieb zaplatil dokopy 178,5 miliónov eur na daniach. Zisk týchto firiem medziročne podrástol o 63,4%, pričom len 28 firiem sa nachádzalo v strate. (mvj)

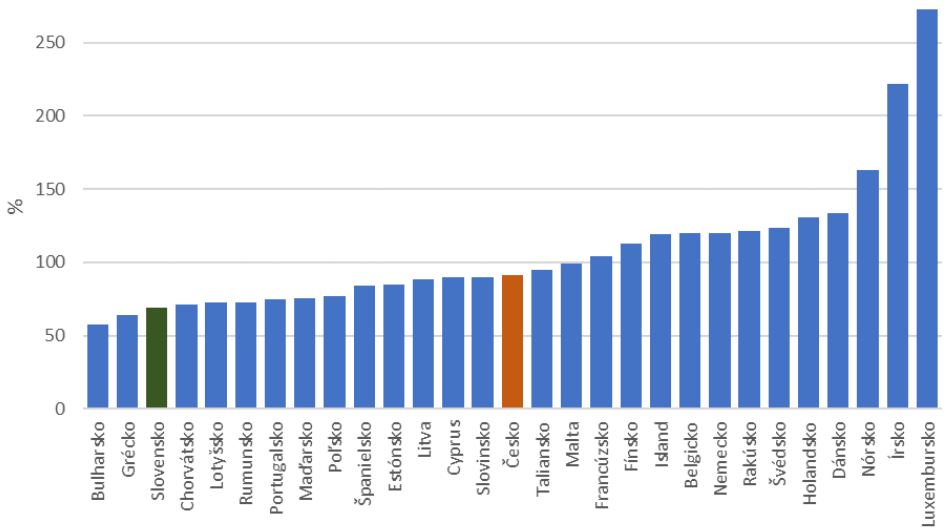
TOP 10 platiteľov splatnej dane

Firma	Zisk mil. €	Tržby mld.€	Splatná daň mil. €
U. S. Steel Košice	648,30	3,59	152,71
eustream	276,78	0,62	126,05
Slovenské elektrárne	32,83	2,79	86,67
SPP - distribúcia	121,59	0,42	67,55
Slovenská sporiteľňa	239,43	0,66	65,25
Kia Slovakia	221,68	5,54	61,08
VOLKSWAGEN SLOVAKIA	191,70	9,53	50,74
SLOVNAFT	252,76	4,06	50,23
Slovak Telekom	143,53	0,73	49,98
Tatra banka	150,91	0,48	43,85

Aká je životná úroveň Slovákov?

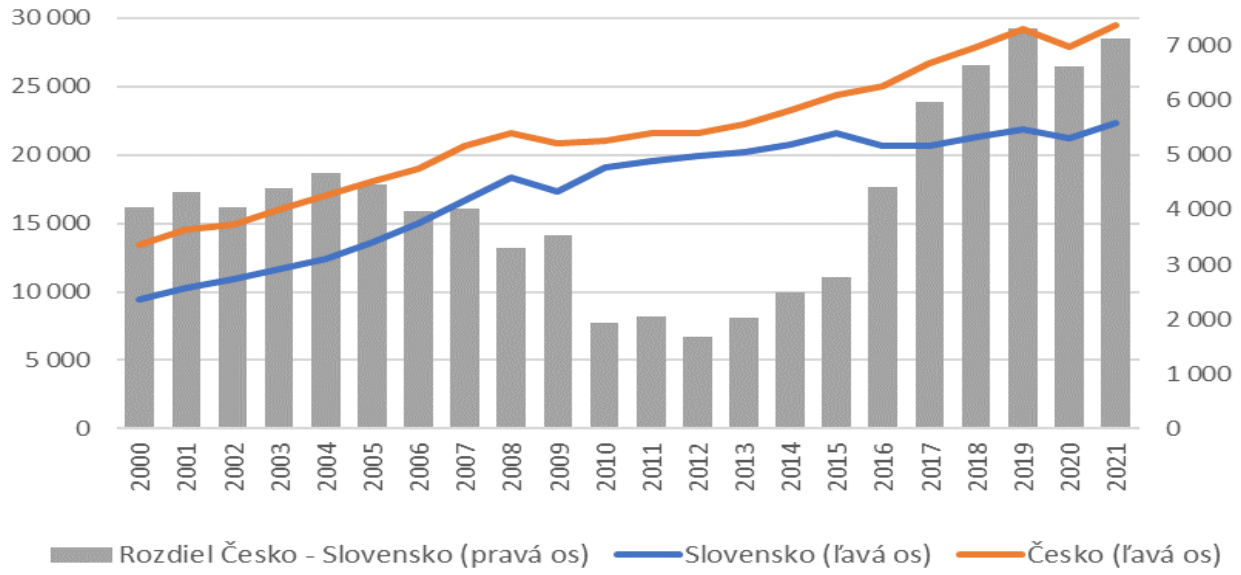
Slovensko v posledných siedmych rokoch výrazne spomaľuje v raste životnej úrovne. Posledné dáta pomeru ekonomickej výkonnosti (HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily) krajín EÚ 27 ku priemeru EÚ 27 za rok 2021, ukazujú, že v rebríčku životnej úrovne sme na treťom mieste od konca na úrovni 69 % priemeru EÚ 27. Nominálne sa držíme v raste, ale pri prepočte na paritu kúpnej sily sa od priemeru EÚ vzďaľujeme už od roku 2015, kedy sme naposledy dosiahli úroveň 78,6 % priemeru EÚ. Spolu s Českom sa nám darilo dobiehať priemer EÚ a do roku 2012 dokonca aj rýchlejšie. Od vtedy sme však oproti Česku začali spomaľovať z dôvodu rozdielnych prístupov ku ekonomike a chýbajúcich reforiem u nás. Dôvodom je nepríjemná kombinácia pomalého zvyšovania miezd a rýchleho rastu cien. Cenová hladina tovarov a služieb v roku 2021 dosiahla úroveň 90 % priemeru EÚ (Česko 80 %). Slovensko sa

Pomer ekonomickej výkonnosti krajín EÚ 27 ku priemeru EÚ27 v PKS

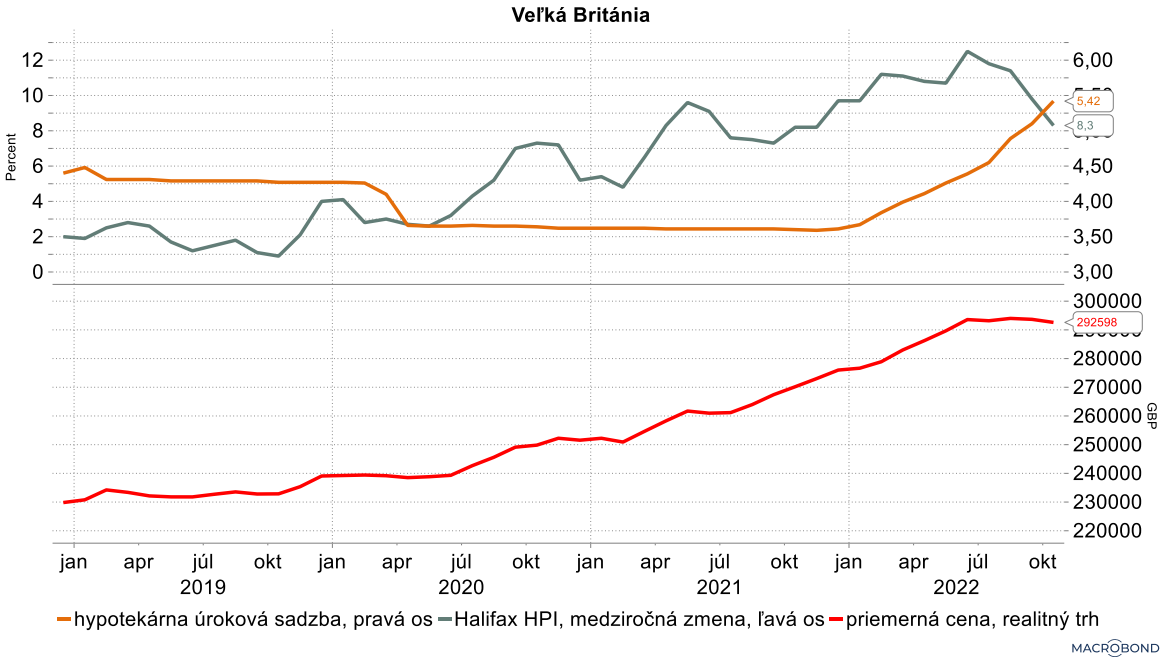
tak v nákladoch na život približuje k západným krajinám. Najmä v tých najdôležitejších položkách. Ceny potravín zaznamenali 95 % úrovne Únie a ceny bývania a palív 97 % úrovne. Zároveň výška priemernej mzdy na Slovensku je jednou z najnižších v regióne. Ak by sa Slovensku podarilo udržať rastovú úroveň predchádzajúcich období, dnes by sme sa nachádzali približne na úrovni 80% priemeru EÚ. Dôvodov na zmenu trajektórie Slovenska nie je veľa, skôr to vyzerá tak, že cenová hladina bude naďalej dobiehať priemer EÚ, čomu mzdy nebudú stíhať a životná úroveň sa posunie ešte nižšie. (mv)

HDP na obyvateľa v PKS, Zdroj: Eurostat

REALITY— Vývoj cien nehnuteľností v UK

Index cien nehnuteľností vo Veľkej Británii pokračuje v znižovaní medziročných prírastkov už štvrtý mesiac po sebe. Októbrová zmena ceny je medziročne vyššia o 8,3% a trh tak ukážkovo odzrkadľuje klesajúci dopyt pre zvyšovanie nedostupnosti bývania. Priemerná cena nehnuteľností tak už začína vykazovať stagnáciu, oproti minulému mesiacu sa zmenila jej hodnota len o 0,4% a nachádza sa na úrovni 292 598 libier. Môžeme tak predpokladať, že sa britský trh s nehnuteľnosťami už nachádza vo fáze udržateľného rastu. Nákup nehnuteľnosti stal viac limitovaný, čím klesol záujem o ich kúpu, ako inak predovšetkým pre zvýšené náklady na ich financovanie, keďže hypotekárne sadzby sa pohybujú okolo 5,5%. Situáciu záujemcov samozrejme ovplyvňuje aj rast životných nákladov. V ďalších mesiacoch sa bude teda cena naďalej zjavne korigovať a medziročné prírastky cien budú stále menšie. (jh)

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

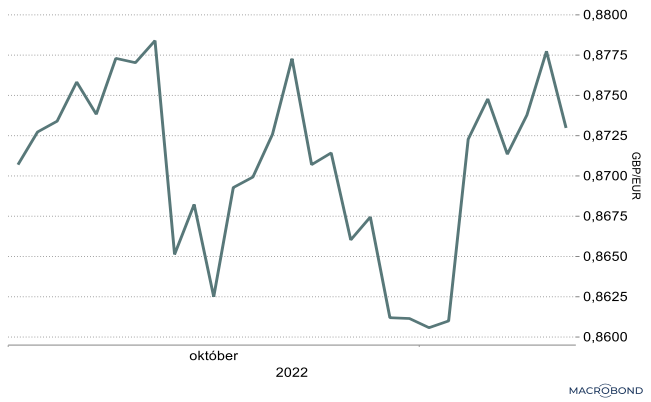
EUR/USD

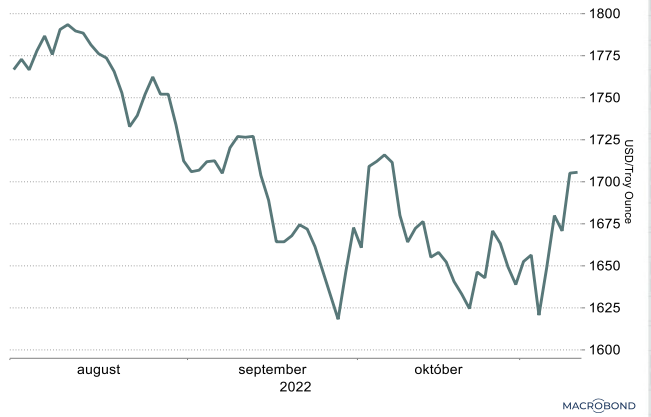
EUR/CZK

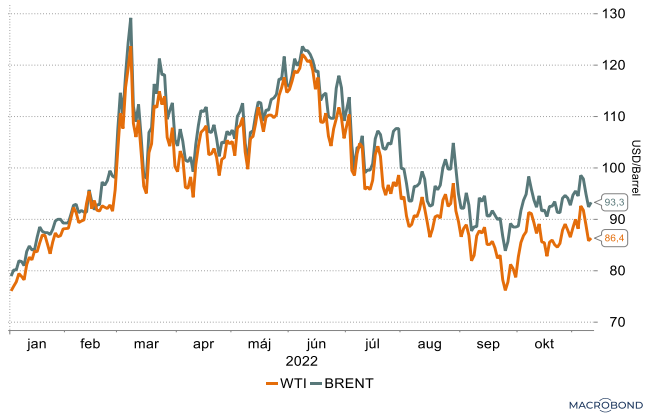
EUR/GBP

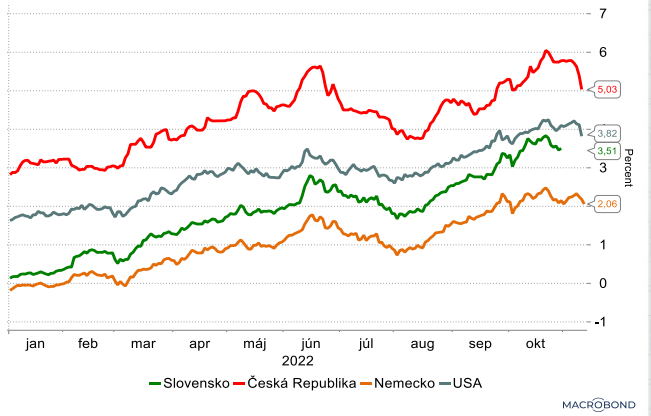
ZLATO

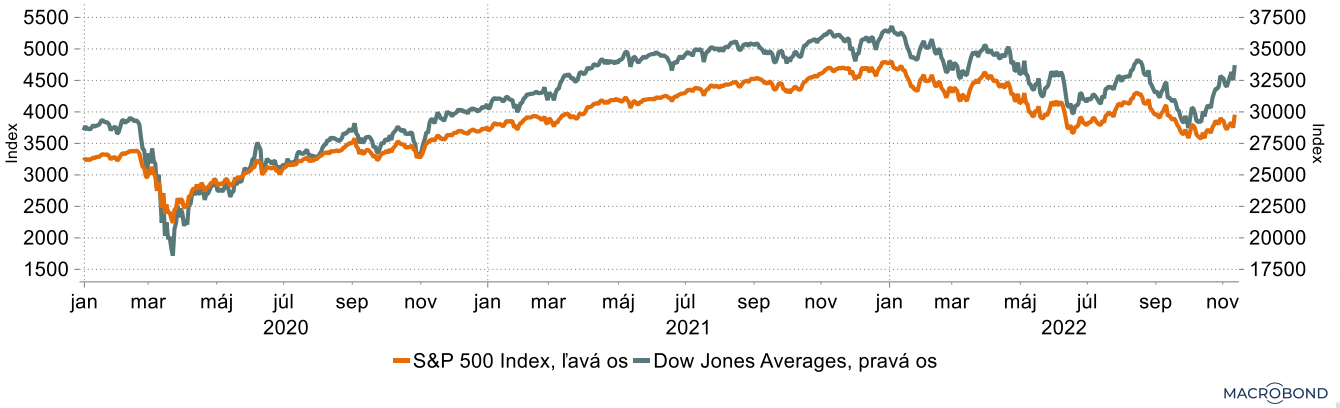
ROPA

10-ROČNÉ DLHOPISY

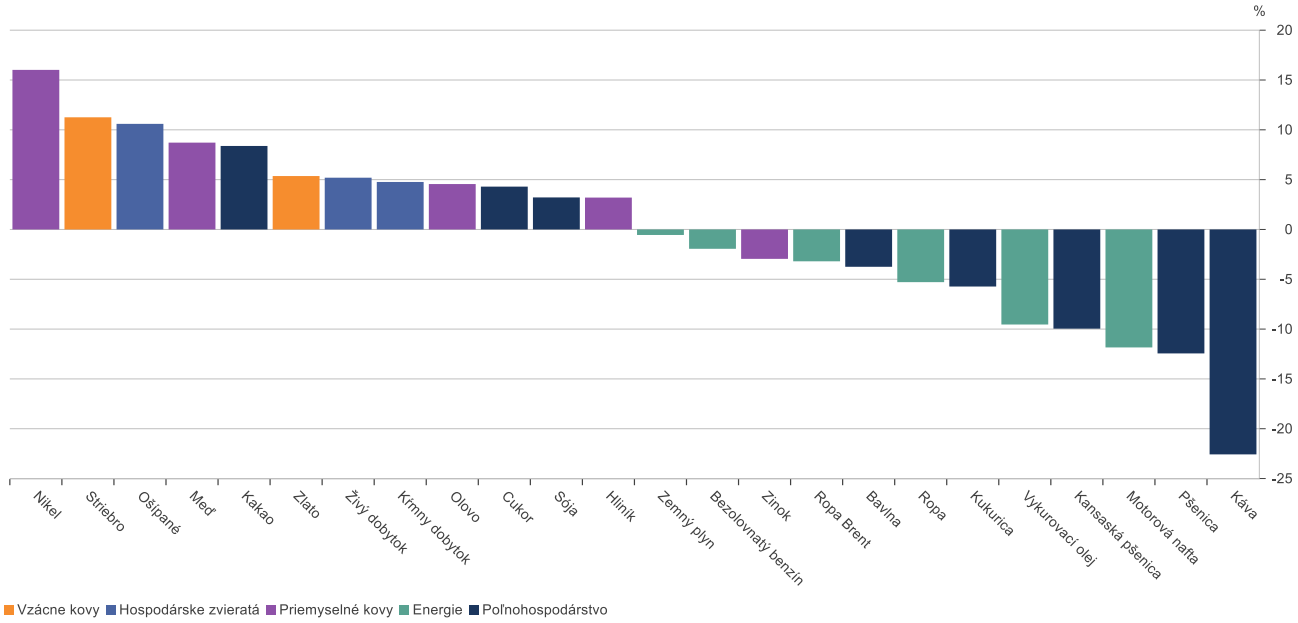
INDEXY

GRAF, KTORÝ NÁS ZAUJAL

Komodity: mesačná zmena v %

Zdroj: S&P Global

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Analytici:

Jozef Prozbík
prozbik@bencont.sk
Nebesník Martin
nebesnik@bencont.sk
Bruchánik Rudolf
bruchanik@bencont.sk
Vražda Ján
vrazda@bencont.sk

Junior analytici:

Ďurišková Petra
Maslan Martin
Vražda Martin
Huňorová Júlia
Lauko Zdenko
Vajdiarová Margita

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT